

Louise Jensenová

DAR

Mladá fronta

NOVÉ SRDCE.
STARÁ TAJEMSTVÍ.

Dar

Vyšlo také v tištěné verzi

Vyrobeno pro společnost Palmknihy - eReading

MLADÁ FRONTA

Louise Jensenová

Dar – e-kniha

Copyright © Mladá fronta, a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

Louise Jensenová

DAR

Louise Jensenová

BAR

MLADÁ FRONTA

Přeložila Nada Funioková

THE GIFT © Louise Jensen, 2016

Translation © Nada Funioková, 2019

ISBN 978-80-204-4592-6 tištěná kniha

ISBN 978-80-204-5624-3 ePub

ISBN 978-80-204-5626-7 Mobi

ISBN 978-80-204-5625-0 PDF

*Callumovi, Kaiovi a Finleymu, už navždycky
zůstanete mým největším úspěchem.
Jsem na vás pyšná.*

POZDĚJI

Utíkej.

Je tma. Hrozná tma. Po uhlově černé obloze se honí mraky, které zakrývají měsíc a hvězdy. Plíce se mi plní vlhkostí, a když se zprudka nadechnu, zaplavují mě vlny nevolnosti.

Rychle mi ubývá energie. Botasky mi pleskají o beton a nemyslím, že bych za sebou ještě slyšela kroky, to se ale při tom skučení větru těžko pozná.

Letmo se ohlédnu přes rameno, jenže mi nohy podklouznou na měkké hlíně, ztratím oporu, zakopnu a jen se s roztaženými rukama snažím zadržet pád. Tváří se uhodím o něco nepoddajného a tvrdého, co mi roztrhne kůži. Čelist se mi prudce zaklapne, zuby se mi zaříznou do jazyka a ústa se mi zahltí krví. Když ji polknu, cítím, jak mi hrdlem stoupá žluč a strach.

Teď ani muk.

Jsem vyděšená. Hrozně vyděšená.

Ležím na břiše. Nehýbu se. Ani nedutám. Vyčkávám. Dlaně mě štípou. Ve tváři mi pulzuje. Nosem se mi šíří pach tlejícího listí. Zvedá se mi žaludek, když se pomalu, centimetr po centimetru, posouvám kupředu, přitahuju se na loktech, které se mi zarývají do vlhké hlíny. Levá. Pravá. Levá. Pravá.

Teď už jsem v podrostu. Trny se mi zabodávají do kůže a zachytávají se za oblečení, ale držím se při zemi, obklopená stromy. Myslím si, že mě není vidět, jenže pak se mraky rozestoupí a v měsíčním světle zahlédnu rukáv svojí bundy, která je, světe div se, navzdory cákancům bláta pořád bílá. V duchu si vynadám. Blbko. Blbko. Blbko. Strhnu si bundu a nacpu ji pod keř. Zuby mi drkotají zimou. A strachem. Po mé levici zapraskají pod něčíma

nohama větvičky a já se instinktivně nadzvednu a zapřu se bříšky chodidel do země jako sprinter připravený ke startu. A pak to, i přes bušení srdce v uších, uslyším.

Zakašlání. Přímo za mnou. Blízko. Příliš blízko.

Utíkej.

Klopýtavě vyrazím kupředu. V duchu se přesvědčuju, že to zvládnou, ale sama tomu nevěřím. Vím, že takhle už to moc dlouho nevydržím.

Po obloze se znovu valí mračna a na mě tíživě doléhá ta temnota. Na moment zpomalím, když mi dojde, že ani nevidím, kam šlapu. Země je samá díra a já nemůžu riskovat, že si vymknu kotník, nebo ještě hůř. Co bych si pak počala? Jak z toho ven? Zvedne se poryv větru, rozežene mraky a na okraji mého zorného pole se pohne stín. Otočím se a zaječím.

Utíkej.

První kapitola

TEĎ

Každé úterý mezi čtvrtou a pátou vykládám lži.

Vanessa, moje terapeutka, si pošoupne brýle s želvovinovými obroučkami ke kořeni nosu a přisune ke mně krabičku Kleenexů, jako by se dnešek měl stát tím dnem, kdy můj pocit viny vytryskne ven a skončí v odporivé jedovaté loužičce na stole vyleštěném jako zrcadlo mezi námi.

„Takže, Jenno,“ zalistuje mou složkou, „už to bude šest měsíců – jak se cítíte?“

Pokrčím rameny a seberu zbloudilou nitku, která mi visí z rukávu. Dráždí mě vůně levandulového pot-pourri stejně jako přemíra rostlin s lesklými listy v tomhle pečlivě uspořádaném prostoru, ale svou nervozitu polknu a jen se zavrtím na příliš měkké pohovce. Za své změny nálad nemůžu přece dávat vinu těm práškům, nebo snad ano?

„Dobře,“ řeknu, i když nic není vzdálenějšího pravdě. Mám v sobě takovou spoustu emocí, které jen čekají na příležitost, aby se vyřinuly ven, ale pokaždé, když se ocitnu tady, slova se mi na jazyku zauzlují, a ačkoli bych si hodně přála se skutečně otevřít, nikdy k tomu nakonec nedojde.

„Byla jste tenhle týden někde venku?“

„V pátek s mámou.“ To není žádná novinka. Dělán to každý týden. Občas nechápu, proč se s Vanessou vůbec scházím. Už jsem absolvovala předepsaný počet návštěv, ale stále tu každý týden vysedávám, přesná jako hodinky. Nejspíš je to proto, že se ven moc nedostanu a mám ráda svoji rutinu, svůj malý kousek normálna.

„A na nějaké společenské akci?“

„Ne.“ Ani si nevzpomínám, kdy jsem si naposledy jen tak vyrazila večer mezi lidi. Je mi teprve třicet, ale připadám si minimálně dvakrát tak stará. Nikdy jsem si na společenský život moc nepotrpěla a i teď bývám raději doma. Sama. V bezpečí.

„A co emocionální stránka? Už se to uklidnilo?“

Uhnu pohledem. Naráží tím na mou paranoii a já vlastně nevím, co jí na to mám říct. Skoro při každé návštěvě nemocnice mi ten koktejl léků, které beru, aby mé tělo přestalo odmítat nové srdce, různě upravují, ale úzkost už se kolem mne ovinula jako druhá kůže, a ať se snažím sebevíc, nedokážu ji ze sebe setřást.

„To nutkání...“ nahlédne do svých poznámek, „utéct? Pořád ho cítíte?“

„Ano.“ Na kůži mě zabrní adrenalin a triko v podpaží mi zvlhne. Pocit ohrožení, který se mě často zmocňuje, je tak intenzivní, až mi občas připadá jako zlá předtucha.

„Není neobvyklé, že člověk zatouží uniknout před svým životem, když se mu přihodí něco traumatického, s čím se jen obtížně vyrovnává. Musíme spolu zapracovat na tom, abychom prolomily ten zacyklený kruh obsedantních myšlenek.“

„Pochybuj, že by to bylo tak jednoduché.“ Ten strach je skutečný a hmatatelný jako jantarové těžitko, které leží na Vanessině stole. „Měla jsem další...“ Nejsm si jistá, jestli jí to chci opravdu říct, jenže ona na mě teď upírá ten svůj pohled, jímž jako by mi dokázala proniknout až do duše, „epizody.“

„Jsou stejné jako předtím? Neovladatelná závrať?“ Zatímco čeká na mou odpověď, zlehka nadzvedne bradu a já si v duchu přeju, abych se o tom nikdy nezmínila.

„Ano. Neztrácím vědomí, ale nastoupí tunelové vidění a všechno zní tak nějak tlumeně. Přichází to teď častěji.“

„A jak dlouho tyhle epizody trvají?“

„Těžko říct. Nejspíš pár vteřin. Když k tomu ale dojde, cítím se hrozně...“ rozhlédnu se po místnosti, jako by snad slovo, které hledám, bylo namalováno někde na zdi, „vyděšená.“

„Pocit, že nad sebou ztrácíte kontrolu, je děsivý, Jenno, a pochopitelný vzhledem k tomu, čím jste si prošla. Zmínila jste se o těchto epizodách doktoru Kapurovi?“

„Ano. Říkal, že panické záchvaty nejsou při mé medikaci nijak výjimečné, ale že pokud při půlroční kontrole dopadne všechno dobře, může mi snížit dávky léků, a to by mělo pomoci.“

„Tak vidíte. A do práce byste se měla vrátit...“ nakoukne do svých papírů, „v pondělí?“

„Ano. Je to ale jen na částečný úvazek. Prozatím.“ Linda a John, mí šéfové, mi dopřáli volno v míře víc než velkorysě. Jsou to tátovi přátelé, takže mě znají většinu života, a i když Linda říkala, že se jim nemusím cítit zavázaná a s návratem spěchat, práce mi chybí. Nedokážu si představit, že bych měla začít úplně od začátku někde jinde. Někde, kde to neznám. Jsem ale nervózní. Byla jsem pryč tak dlouho. Jaký to bude pocit? Být zase normální. Celá se klepu při pomyslení, že budu celý den mezi lidmi. Až příliš jsem si zvykla být doma, odkázaná jen na vlastní společnost, mít spoustu volného času. Máma nejprve říkala, že si „dávám pauzu“, teď je ale toho názoru, že se „schovávám“. Jenže když jsem u sebe v bytě, není ten pronikavý neklid, který v sobě nosím, zdaleka tak drásavý. Ale život jde dál, ne? A pokud se nepřinutím začít zase žít teď, bojím se, že už to nedokážu nikdy.

„Jaký máte z toho návratu pocit?“

Má ramena zahájí automaticky výstup směrem k uším, ale zarazím je. „Myslím, že dobrý. Rodiče z toho nejsou moc nadšení. Snažili se mi to vymluvit. Chápu, že se bojí, že toho na mě bude moc, ale Linda říkala, že zkraje nemusím hned pracovat v plném tempu. Můžu odejít dřív, pokud si budu připadat moc unavená, nebo přicházet později, kdybych se špatně vyspala.“ S Lindou jsem vždycky měla dobré vztahy, i když mě v těch posledních pár měsících ani jednou nenavštívila. Nejspíš neví, co by měla říkat. Jako koneckonců nikdo. Fakt, že jsem málem umřela, lidi uvádí do rozpaků.

„A co rodina dárce? Pořád se s nimi snažíte zkontaktovat?“

Nervózně poposednu. Během těch posledních pár měsíců jsem svůj vděk vlévala do spousty dopisů, ale můj transplantační koordinátor mi je jeden za druhým vracel. Bezděčně jsem toho v nich prozradila příliš. Vodítka k tomu, kdo jsem, kde žiju. Jenže bez těchhle detailů to celé působilo tak chladně a anonymně.

Nakonec jsem si najala soukromého detektiva, aby rodinu našel, a napsala jsem přímo jim. Jen sehnat jejich adresu mě přišlo na menší jmění, ale stálo to za to. Konečně jsem jim mohla dát vědět, jak moc jsem jim vděčná a co všechno jejich čin znamená pro moji rodinu, aniž by má slova někdo cenzuroval. Neměla jsem v úmyslu je víckrát obtěžovat a vlastně jsem vůbec nečekala, že o nich ještě uslyším, ale odpověděli v podstatě hned, a zdálo se být upřímně potěšení, že jsem se jim ozvala. Už dopředu je mi jasné, že to, co se chystám říct, se Vanesse líbit nebude.

V puse mám sucho, a tak se nakloním pro sklenici. Ruka se mi třese, kostky ledu cinkají o sebe a voda mi vyšpláchne přes okraj do klína, kde se okamžitě vsákne do džínů. Pomalu upíjím a vnímám hlasité tik-tik-tik Vanessiných hodin, umístěných diskrétně za mými zády. „V sobotu se s nimi sejdu.“

„Propána, Jenno! Tohle je naprosto neetické! Jak jste je vystopovala? Jistě chápete, že to budu muset nahlásit.“

Obličej mám jako v ohni. Sklopím oči a začnu pečlivě studovat své boty. „To vám říct nemůžu. Promiňte.“

„Víte, že takové kontakty neradi vidíme.“ Z každého jejího slova prýští nesouhlas. „Obzvláště v takhle rané fázi. Pro všechny to bude neskutečně stresující a vás by to mohlo vrhnout zase o něco zpátky. Prostý děkovný dopis by úplně stačil, ale osobní setkání – já prostě...“

„Já vím. Jim řekli přesně to samé, ale oni mě chtějí poznat. Vážně. A já se s nimi setkat potřebuju. Jen jednou. Připadá mi, jako bych v sobě měla dalšího člověka, a chci vědět, kdo to je. Musím to vědět.“ Hlas mi přeskočí.

„Vyvinula se z toho skoro až obsese a to není zdravé, Jenno. Čemu to pomůže, když budete vědět, čím srdce v sobě nosíte?“

Barvy na obraze za jejími zády, je to něco moderního a chaotického, začnou spirálovitě vířit a splývat a hlodavý neklid v mém nitru opět vzroste.

„Pomůže mi to pochopit...“

„Pochopit co?“ Vanessa se ke mně naklání jako žokej v sedle, tlačí na mě, cítí, že se blíží průlom.

„Proč já žiju, a ona zemřela.“

Na koženém gauči v barvě čokolády je důlek, který vyznačuje místo, kde jsem strávila až příliš mnoho hodin. Docela dobře by nad ním mohla viset cedule: „TADY BYDLÍ HOLKA, KTERÁ NEMÁ ŽÁDNÝ ŽIVOT“. Zapálím svíčku s vůní lesních plodů a uvelebím se na svém obvyklém místěčku. Po návratu ze sezení s Vanessou si vždycky připadám vyždímaná a nikdy si nejsem jistá, jestli za to můžou emoce, které vybublaly na povrch, když jsem vysedávala v její úhledné ordinaci, nebo usilovná snaha udržet je v sobě.

Z konferenčního stolku seberu svůj skicář. Kreslení mě vždycky uklidní. Přes Bluetooth reproduktor si pustím Jamese Baye, a zatímco on zpívá o tom, jak se snaží zastavit řeku, já tvrdě tuk-tuk-tukám tužkou o koleno, zírám do prázdných stěn a čekám na inspiraci. Když se Sam před téměř šesti měsíci odstěhoval, měla jsem v úmyslu vymalovat. Předělat byt podle svého. Překrýt magnoliovou na stěnách zářivě žlutou jako slunce nebo sytě rudou, zkrátka výraznými barvami, které Sam nesnáší. Už se sem přece nevrátí, i když vím, že by rád. On se vůbec nechtěl rozcházet, jenže já nedokázala vystát ten soucitný pohled v jeho očích pokaždé, když se na mě po té mé operaci podíval, to, jak mě obskakoval a každých pět minut se ptal, jestli jsem v pořádku. Nechtěla jsem, aby se zahrabal s někým jako já, aby mi „pomáhal tím projít“, jako bychom byli staří a život už nám neměl co nabídnout. To, že jsem mu dala svobodu, byla ta nejlaskavější věc, jakou jsem kdy udělala, třebaže se mi svírá žaludek pokaždé, když si na něj vzpomenu. Snažíme se zůstat přáteli. Posíláme si esemesky. Píšeme si na Facebooku. Ale to přece není totéž, že? V duchu si připišu vymalování bytu na seznam věcí, které bych měla udělat, ale k nimž se nejspíš nikdy nedokopu. Ty dny, kdy jsem na sebe musela být opatrná, už mám za sebou, jenže jsem zapadla do vyježděných kolejí a popravdě se bojím. Navzdory těm hodinám fyzioterapie a hoře brožurek, které mi naložili na cestu domů, je v mých pohybech jistá váhavost. Nucená pomalost. Mé tělo se podle doktora hojí dobře, ale mysl jako by tomu nedokázala uvěřit, a já mám strach, že si toho na sebe naložím příliš. Že se něco pokazí, a co si počnu pak? Představuju si samu sebe,

jak ležím na podlaze. Neschopná dosáhnout na telefon. Neschopná se pohnout. Kdo by se to dozvěděl? Před mámou předstírám, jak mi život o samotě vyhovuje. Předstírám to přede všemi. Do konce i sama před sebou.

Co bych měla nakreslit? Listuju stránkami skicáře. Zkraje tam jsou samé Samovy portréty, ale postupem času začínají mé obrázky nabírat temnější charakter. Skoro až děsivý. Lesy s pokroucenými větvemi stromů, oči upřeně zírající z přítmí, ostrážitě číhající sova. Povzdychnu si. Možná má Vanessa pravdu, když si dělá starosti o mé duševní zdraví.

Zapípa mi telefon. Je to esemeska od Rachel a já ji ani nemusím otvírat, abych věděla, že se mě ptá, co mám dneska v plánu. Odpovím jí, že se chystám strávit večer doma a ať si dá za mě v hospodě panáka. Je to taková naše ohraná písnička. Pokaždé to samé, i když občas člověk přímo prahne po jiném refrénu. *Mohla bych jít ven*, pomyslím si v duchu, ale pak ten nápad zaplaším. Připadá mi k ničemu snažit se vrátit ke starým zvykům. Už nejsem tou, kterou jsem bývala dřív, a kromě toho se teď lidi ke mně chovají jinak, jedinkrát se mi pořádně nepodívají do očí, nevědí, co by měli říkat. A Rachel stejně uvidím v pondělí v práci.

Před necelými šesti měsíci někdo zemřel, abych já mohla žít. Můj svět se natolik scvrknul, až mám občas pocit, že nemůžu dýchat. Kdo to kvůli mně zemřel? Pevně semknu víčka, ale ta myšlenka na mě dál dotírá drtivou silou rozjetého kamionu a já nevím, jak ji zastavit. Zachvěju se a přeždu přes pokoj k oknu. Dovnitř jím profukuje chladný vánek, ale jsem vděčná za trochu čerstvého vzduchu. Sice už jsem doma celé týdny, jenže ten těžký pach nemocnice jako by se mi zažral do plic, takže nechávám bez ohledu na počasí okna stále pootevřená. Vykouknu zpoza žaluzií do přítmí venku a po zádech mi přejeđe mráz. Ve výklenku domovních dveří přes ulici se pohne jakýsi stín a mě se znovu zmocní to nutkání utéct, o kterém jsem vyprávěla Vanesse. Zrychlí se mi dech, ale na ulici vládne klid. Ticho. Zabouchnu okno, zatáhnu žaluzie a uzavřu se do kokonu tlumeného světla svého obývacího pokoje. Můj svět se scvrkává a moje sebevědomí taky.

Když se vrátím na gauč, příliš se mi třesou ruce, než abych v nich dokázala udržet tužku. *Jsem v bezpečí*, přesvědčuju samu sebe. Tak proč se tak necítím?

Druhá kapitola

Před deseti měsíci jsme oba onemocněli. Kanceláří, kde Sam pracuje, se prohnal nějaký virus, a když jsem se jednoho dne vrátila z práce, našla jsem ho ležet na gauči zachumlaného pod peřinou, s hromádkou zmačkaných papírových kapesníků na podlaze. Radiátory vysílaly salvy horka, a tak jsem rychle shodila kabát i svetr.

„Nejspíš umírám, Jenno,“ zaskřehotal Sam a natáhl ke mně ruku a já se rozesmála, ale za tu ruku jsem ho chytila. Měl ji kluzkou potem, a tak jsem mu přiložila dlaň na čelo. Ačkoli mu zuby drkotaly zimou, celý hořel.

„Mužská smrtelná choroba na sedm písmen.“ Přejela jsem mu rty po rozpálené tváři. „Hned jsem zpátky.“

Zaběhla jsem do lékárny, která měla otevřeno i večer, nakoupila tam spoustu Coldrexu a aspirinu a doma jsem ohřála kuřecí polévku s cukrovou kukuřicí. Za pár dní mě začalo škrábat v krku a téct z očí a klepala jsem se tak urputně, až jsem se kousla do jazyka. Několik dní jsme oba zůstali v posteli. Vzduch v bytě byl stále těžší a kyselejší, zatímco jsme sjížděli jedno děvéděčko za druhým s naplno puštěným zvukem, aby přehlušil dusivý kašel. Na střídačku jsme se šourali do kuchyně, pomalu a cílevědomě jako zombie, pro něco k snědku, co jsme pak stejně nedokázali polknout, a pro pití, které postrádalo jakoukoli chuť. Byla to obrovská úleva, když se nám konečně udělalo líp. Když jsme otevřeli výsuvná okna a vpustili dovnitř chladivý vánek, který vymetl pach nemoci. Když se mi pod sprchou zapichovaly horké jehličky vody do kůže a já věřila, že to nejhorší už mám za sebou.

Samovi se vracela síla každým dnem, ale mně ne, a zhruba po týdnů už jsem se cítila natolik vyčerpaná, že jsem podřimovala během obědové pauzy v autě a usínala na gauči, zatímco v troubě černala hotová jídla z obchodu Marks & Spencer. V noci jsem se budila, lapala po dechu, násilím se snažila nasát kyslík do plic, vystrkovala hlavu z okna, abych se nadechla čerstvého vzduchu, a celou dobu si lámala hlavu, co se to se mnou děje.

„Objednal jsem tě k doktorovi,“ řekl mi jednoho dne Sam. „Na pátou. A žádné odmlouvání.“

Na nějaké protesty jsem byla příliš vyčerpaná. Usadila jsem se v čekárně praktického lékaře, ve vydýchaném vzduchu prosáklém nemocemi. Doktor sotva vyslechl moje symptomy, poškrábal se v prohledávaných vousech a prohlásil, že to, co se mi děje, je naprosto normální a že si jen potřebuju odpočinout. Ujistil mě, že se mi energie vrátí sama.

O tři týdny později už jsem měla s bídou dost sil, abych se vyhrabala z postele. V práci jsem nebyla víc než čtrnáct dní.

„Tohle se mi nezdá,“ prohlásil Sam, jak tam nade mnou postával, ve tváři vepsané obavy. „Objednal jsem tě někam jinam, ať známe i druhý názor. Vyzvednu tě o polední pauze.“

Později toho dopoledne jsem se vyškrobala z postele a šourala jsem se do koupelny. Jen jsem se zastavila, abych zvedla poštu z rohožky, a to je poslední, co si pamatuju. Později jsem se dozvěděla, že mě Sam našel ležet na podlaze na chodbě s úplně bezbarvými rty, a za chvíli už mě s puštěnými sirénami a blikajícími modrými majáčky vezli do nemocnice.

Příštích pár měsíců mám dost rozmazaných. Do určité míry jsem si uvědomovala, co se kolem mě děje. Onemocněla jsem virální myokarditidou, která agresivně narušovala srdeční funkce, a jedinou možností pro mne byla transplantace. Sam vyseďával celou dobu stočený do klubíčka v křesle vedle mé postele. Máma si připlácla na obličej zářivý, šťastný úsměv a každý den chodila na návštěvu. Táta rázoval po pokoji s rukama v kapsách a se sklopenou hlavou. Pípání přístrojů bylo tím posledním, co jsem slychala večer před usnutím, a prvním zvukem, který mě probouzel každé ráno, kdy jsem nedokázala pochopit, kde to jsem,

dokud jsem se nenadechla. Nic se nepodobá pachu nemocnic – dezinfekce mísící se s rozkladem, gelem na ruce a nadějí. Na čtení jsem byla moc slabá a na televizi jsem se nedokázala soustředit.

„Kardashianky, nebo hvězdy telenovel?“ ptávala se Rachel, když mi nahlas předčítala drby z bulvárních časopisů, ale já jen volně proploovala mezi spánkem a bděním a prostě jsem nedokázala držet krok s tím, kdo se s kým rozvádí nebo která herečka je momentálně moc tlustá. Případně moc hubená. Celé mi to přišlo tak bezvýznamné, všechny ty věci, kterým jsme se dřív smály v hospodě, ale za její společnost jsem byla vděčná. Nikdo jiný z mých přátel mě navštívit nepřišel.

Pokaždé, než dorazilo další ze vzájemně zaměnitelných jídel na rozhrkaném vozíku, mě máma podepřela polštáři. Nikdy jsem si nedala do souvislosti fakt, že mě dokázala v posteli nadzvednout, s tím, jak moc jsem zhubla. Rozvařené nemocniční jídlo mi krájela na malé kousky a já je polykala celé, protože na žvýkání jsem byla příliš vyčerpaná. Co jí přitom asi tak běželo hlavou? Vzpomínky na baculaté batole, jímž jsem dřív byla, připoutané v bílé vysoké plastové židliče s pusou otevřenou dokořán jako malý vrabčák? Jak se s tím vyrovnávala? Nikdy jsem ji neviděla brečet, ani jednou. Nikdo mi tehdy neřekl, že podle lékařů bylo vysoce nepravděpodobné, že se pro mě najde srdce včas. Umírala jsem. Seznam čekatelů na transplantaci byl nekonečný, a i když jsem na tom nebyla natolik dobře, aby mě mohli poslat domů, taky jsem nestála na jeho předních příčkách. Jak se má člověk připravit na nejhorší? Nemám tušení. A bolí mě pomyslení na to, čím si museli procházet máma, Rachel a Sam, když vysedávali u mé postele s propletenými prsty a modlili se k bohu, v něhož nevěřili. Táta, frustrovaný z pocitu bezmoci, chodil na návštěvu každý den, ale nikdy nezůstal moc dlouho, a když promluvil, zazníval mu v hlase ostrý podtón, jako by byl permanentně našťvaný, což nejspíš taky byl. Člověk přece není nikdy připravený na to, že bude muset sledovat, jak mu jeho jediné dítě mizí před očima, ne? Čas se nekonečně vlekl, doktoři konzultovali, sestry mě obskakovaly, zapisovaly se poznámky, a pak se jednoho dne stal zázrak.